

СЕЋАЊА

ОКТОБАР 1944

Широм читаве Европе, октобарски дани 1944 године били су испуњени бурним догађајима.

Савезничке трупе победоносно су продирале ка срцу Немачке, градећи чврсте окове за већ направљени мртвачки ковчег фашизму. Последњи трзаји носилаца новог европског поретка били су грчевити.

Златно — жуто лишће падало је са грана накривајући трагове омражених кратких чизама, стварајући величанствени тепих преко кога ће триумфално продефиловати први асници слободе.

Сунчани октобар, једне незаборавне јесени.

Стабљике сазрелог кукуруза леђују се на благом поветарцу, као да упућују последњу претњу разјареним кравицама, који бесомучно беже из ове мале земље, жељне освете и слободе.

Чокоти необраног миришљавог грочка савијени под теретом, очекују своје домаћине, очеве, синове и кћери херојске Шумадије, Жупе и Поморавља.

А из оних сурих и магло обавијених планина, које се високо уздижу изнад наших градова и које бежу једино нада поробљеном станозништву, беспреградне реке наоружаних бораца, симбол и заклетва сваког поштеног родољуба, у једном незадрживом налету, херојски и са песмом на уснама:

„Ми смо млада војска Титова,
С нама иде наш народ сав...“
Газе све непријатељске баријере, ломају крстове, бацају под ноге искривљене кокарде и све ознаке једне неслазне и неповратне прошлости.

Велики Октобар, црвеним заставом украшен, под окриљем Партије у нашу славу историју уписан.

Тробојница са петокраком на каменом врху споменика Косовским Јунацима, залепшала се у предвечерје 14 октобра да би већ следећег јутра осванула на мосту преко Мораве, где је само годину дана раније један партизански одред кроз огањ и крв, назрео зрачак далеког Сунца.

Истог дана, у раним подневним часовима, преко Попинске косе, те незаборгане гробнице тридесетдесторице првоборца нашег краја, неком чудном игром случајности, на саму годишњицу њихове погибије, победничка застава у незадрживом журњу пружа им поздраве слободе, да би се час касније гордо залепшала на згради у којој је до недавно оплакивао своју судбину набеђени „луштињски тигар“.

Колико среће у једном октобарском дану.

Мајке, жене и деца хероја и бораца, устрепталих погледа са очима упртим у дуге колоне, жељно очекујући лик својих драгих, посипају разнобојним јесењим цвећем јунаке наше вољене војске...

А тамо, дуж пута за Краљево, потмуда тутњава топова наговештава коначан обрачун.

Данас, социјалистичким победама поносан Октобар, не заборавља почетак једне славне јесени, сећа се на оне дане који су нам улили толико љубави и самопрегора, толико вере у будућност.

Б. Р.

ПОРАСТ ДРУШТВЕНОГ ДОХОТКА И ФОНДОВА ЛИЧНЕ ПОТРОШЊЕ-ОСНОВНА КАРАКТЕРИСТИКА ДРУШТВЕНОГ ПЛАНА ОПШТИНЕ КРАЉЕВО

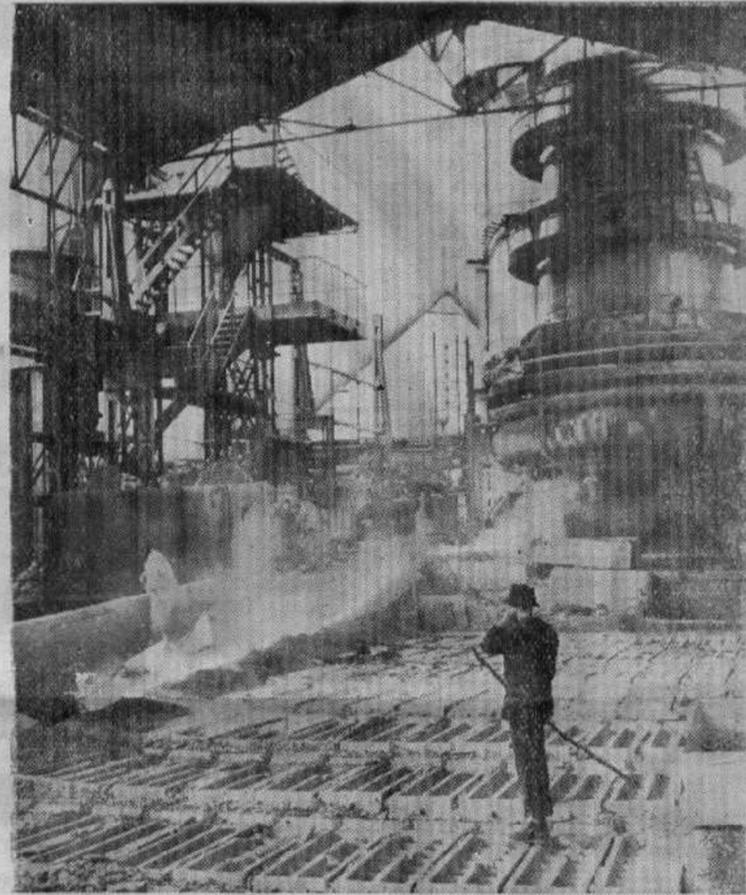
* Друштвеним планом су предвиђена знатна улагања на побољшање комуналних служби и повећање капацитета здравствене службе

Недавно је на заједничкој седници оба већа Народног одбора општине Краљево, усвојед Друштвени план привредног развоја за 1957/61 годину. Довошење друштвеног плана, омогућило је успешан пораст производње скоро у свим привредним областима, у првом реду у индустрији.

Улагања у индустрију допринела су, да се подигне ниво нових објеката, реконструишу, модернизују и прошире постојећи капацитети. Развиле су се и нове гране неких делатности као: индустрија висококатро сталног материјала, метало-прерађивачка, хемиска и графичка. Порастао је обим производње и услуга у грађевинарству и саобраћају. Благодарни укупној привредној активности, снажан уполн су забележили трговина, угоститељство и занатство.

Док је у пољопривредним областима забележен пораст, дотле се пољопривредна производња држала углавном на првобитном нивоу уз осетљиве осцилације по годинама. Недовољан развој пољопривредне производње, последица је неповољних друштвених улагања и дејства природних услова у првом реду, у великој мери због природних и застарелог начина привређивања.

Пораст привреде у протеклом периоду изазвао је позитивне промене у друштвено-економској бази,

које се одражавају кроз пораст друштвеног бруто производа, националног дохотка, пораст опште запослености као и пораст личне и опште потрошње.

Друштвени план привредног развоја општине Краљево, предвиђа пораст укупног бруто производа за 127,6 отото и националног дохотка за 124,1 отото истакнуто је у предлогу. Да се у планираном периоду оствари развој материјалне производње, нужно је боље коришћење капацитета, затим извршење реконструкција и проширења као и увођење савремене опреме и подизање на виши ниво степена организације производње. Притом примена одговарајућих научних достигнућа на подручју механизације, као и подизање продуктивности рада, такође су важни фактори, који се морају имати увек у виду.

Очекује се, да ће пораст друштвеног бруто производа укупне привредне производње у 1961 години порастати на 22 милијарде 199 милиона динара од 9 милијарди 325 милиона динара у 1956 години. Највећи део — скоро 11 милијарди отпада на индустрију, док ће се у овом времену пораст у пољопривреди скоро удвојстручити. Знатно повећање предвиђа се и у другим привредним гранама.

Предвиђају се такође и знатна инвестициона улагања. За период 1957/61 укупан износ тих улагања износи 8 милијарди 707 ипо милиона динара од којих на привредне инвестиције отпада преко шест милијарди динара а на непривредне преко две ипо милијарде. Према расподели инвестиционих улагања на индустрију отпада три милијарде 756 милиона 202 хиљаде динара. Само на станбену изградњу, предвиђа се улагање у планираном периоду, износ од једне милијарде сто милиона динара, док се за комуналну изградњу улаже 947 милиона две хиљаде динара.

У планираном периоду, предвиђа се пораст фондова личне потрошње

и личних дохода становништва као и проширење материјалне базе за даљи развој друштвеног стандарда. Пораст личне потрошње запослених лица такође се очекује а исто тако и пораст личних дохода индивидуалних пољопривредних потрошача, на бази предвиђеног пораста пољопривредне производње а нарочито повећања пражних вишкова.

Улагањем 947.200.000 динара предвиђа се побољшање комуналних услуга, усклађено са урбанистичким планом. За даљи развој школства и побољшање материјалних средстава у овима као и за проширење школског простора, предвиђа се улагање од 164.570.000 динара. У оквиру ових улагања већ је отпочета изградња нове зграде за осмогодишњу школу у Краљеву. За повећање капацитета здравствене службе и решавање проблема социјалне заштите грађана, инвестираће се 185.189.000 динара. Уколико, од стране Републике буду обезбеђена средства, градиће се и спомен болница, за коју ће бити потребна средства од једне ипо милијарде динара.

Значајно место у друштвеном плану, посвећено је запошљавању нових радника, који за период 1957/61 г. износи 1995 радника, од чега ће само у индустрији бити запошлено 1.161 радника које за период 1957/61 г. повећање продуктивности рада уоднесу на 1956 годину.

Ниво индустријске производње, како је истакнуто у предлогу изражен у друштвеном бруто продукту износиће у 1961 години 17 милијарди 143 милиона динара. У друштвеном плану постављене су и смернице за развој пољопривреде, која се карактерише кроз:

— прелаз од естезивне на интензивну пољопривредну производњу, уз одговарајућа улагања, да се са се са исте површине обезбеде већи приноси одговарајућег квалитета.

— прилагођавање пољопривредне производње природним и економским (Наставак на другој страни)

УОЧИ ИЗБОРА ЗА ЗАДРУЖНЕ САВЕТЕ

До избора за задружне савете данима само још два дана. За другари општина: Богutowца, Коњарева, Самана, Лабеваца, Ушћа и Краљева бираће у недељу 12 октобра задружне савете, док ће се избори у осталим општинама обавити 19 октобра.

У новим условима и са основном улогом унапређења пољопривредне производње и социјалистичког преобраћаја села, задруге су стављене у ред привредних организација. Из овога произишће и појачана улога управних одбора, управника задруга и задружних савета, као органа друштвеног управљања у пољопривреди.

Заједница даје огромна средства на унапређење пољопривредне производње. Док су инвестициона улагања у пољопривреду износила у 1957 години 135 милиона 400 хиљаде динара, дотле она у 1958 години износила 314 милиона динара. У току прошле и ове године, набављено је 28 трактора, Мрежом ветеринарских станица имају скоро све комуналне, и са пунктовима за мернизацију оцаца, знатно ће се унапредити и сточарство. Повећана је и употреба вештачких ђубрива, која је у 1957 години достигла 2.000 тона. Са овим и низ других мера, повећаће се производност пољопривреде.

Обзиром на улогу органа друштвеног управљања, у задружне савете треба бирати младе и напредније пољопривреднике. У Задружним саветима треба да нађу места и омладинци, жене и први кооперанти који су прихватили ново у пољопривредној производњи.

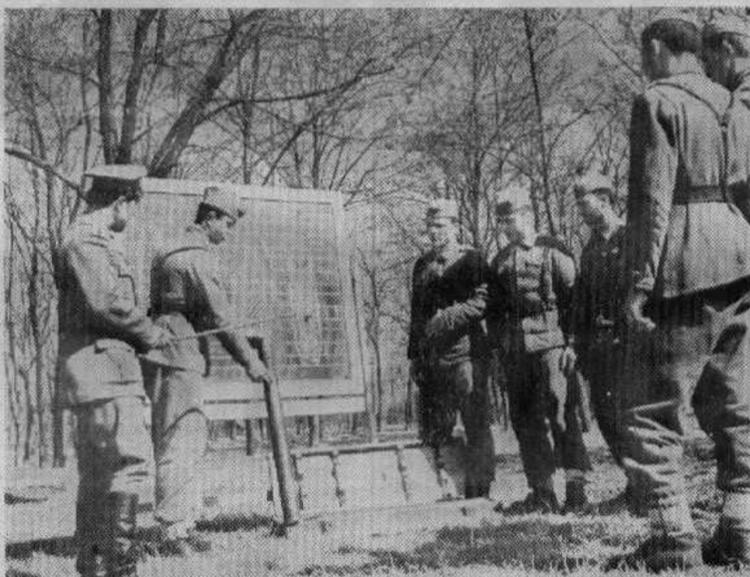
Задружни савети са улогом какву

имају фабрички раднички савети или општинека већа произвођача, несумњиво ће имати значајну улогу у јачању задруга и преобраћају села.

Друштвено-политичке организације, у првом реду Савез комуниста и Социјалистички савез, пружили су огромну помоћ у предизборним при-

премама. Њихова улога међутим ни после избора неће престати. Напротив оне ће пружати и даље пуну помоћ изабраним задружним саветима који ће у мандатном периоду бити носиоци борбе за унапређење пољопривредне производње. И.

ДАН АРТИЉЕРИЈЕ

Од 7 октобра 1941 наша артиљерија је прошла трновит али славан пут, да би већ у данима Ослободилачког рата постала снажан ослонац своје пешадије. Убојност и снага артиљерије нарочито су порасли после рата. На оспособљавању кадрова у редовној обуци у трупи и школама, на заједничким вежбама и маневрима, требало је уложити много труда и времена, умешности и упорности. Јер младим војницима морало се објаснити и много штошта што се не да ни видети ни опипати. То показује и ова фотографија. Оно што војници нису могли да виде у унутрашњости зрна, официр—наставник допунио је цртежом. На тај начин војници—артиљерци упознали су просек гранате и њену конструкцију.

ПРЕДАВАЊЕ НАРОДНОГ ПОСЛАНИКА КОЧЕ ЈОНЧИЋА У ВИТАНОВЦУ

Прошле недеље у малој сали задружног дома у Витановцу, народни посланик Коча Јончић одржао је мештанима Раванице, Стубла, Витковца, Печенога, Чукојевца, Годачице, и Витановца, предавање о политичкој ситуацији и међународним односима у свету. Д. О.

САСТАНАК ВЕЋА КУЛТУРНО ПРОСВЕТНЕ ЗАЈЕДНИЦЕ КРАЉЕВАЧКОГ СРЕЗА

Многе општине не показују разумевање за рад културно просветних заједница

Културно Просветна Заједница Среза је једна од првих која је 1956 године формирала општинске заједнице као центре и носиоце културно просветне делатности у општинама. Циљ заједнице је да координира идеолошки и уметнички усмерава рад културних и просветних организација.

На недавно одржаном састанку Већа културно просветне заједнице Среза Краљево, председници КПЗ општина, анализирајући досадашњи рад, изменили су своја искуства и поднели тешкоће и неразумевања на која су наилазили.

ДРУШТВА УНИВЕРЗИТЕТИ И БАЧКЕ ДРУЖИНЕ

Рад ових заједница се углавном одвијао кроз Културно просветна и Културно уметничка друштва. Главне тешкоће у раду друштва биле су: недостатак простора, неразумевање општинских власти и управе земљорадничких задруга и материјални услови.

Недавно су скоро у свим општинама, укључујући и Краљево, формиране и бачке друштине. Рад ових друштвина се такође одвија преко разних секција (хорске, драмске, црпачке, литерарне, речитаторске, музичке). Константовано је, међутим, да је рад народних универзитета у последње време прилично замро. Нова настојања да се нађе најбоља форма, и поред недовољно материјалних средстава неће остати без резултата. Рад Радничког универзитета одвијао се углавном са одржавањем семинара и курсева и приказивањем филмова.

Леп пример разумевања за рад КПЗ дава нам је Врба. Материјална помоћ Општине, а и Земљорадничке задруге (из фонда намењеног за ове сврхе), омогућили су им свестрану делатност. Једини проблем су просторије за књижницу и библиотеку који ће се решити чим се буде завршила зграда Општине. Нарочито треба подвући да у Врби раде и два хора: Омладински и Пионирски. Потуђавање и подмлађивање Омладинског и Бачког хора, обећава да ће негованање ове гране уметности.

У Ушћу и Богutowцу су такође захваљујући разумевању народних власти, обезбеђена и средства и просторије.

На састанку је подвучен и рад КПД „Рајован“ из Обрве, која иако нема обезбеђене просторије, ипак тезивно ради. За успех који су постигли извођењем драме „Буди“ на грађани су на Среском фестивалу.

Насупрот ових има и општина које нису показале разумевање за рад КПЗ. У Витановцу је на пример сала Задружног дома претворена у магацин, а када се организује нека приредба расправља се са Задругом да ли треба укључити буре са ракијом и сл. У сали—магацину, где се ове приредбе одржавају посетиоци седе на џаковима брашна. Разумљиво је да се у оваквом амбијенту не може

оčekивати ни неко културно понашање посетилаца. Сличан случај је и у Биљановцу, где је салу заузела Заједница, а библиотека се налази у наставничкој канцеларији.

У Студеници је друштво престало са радом само због недостатка просторија. Овде су се приредбе одржавале у учионицама, а како су оне биле недовољне да приме све посетиоце, улазило се и кроз прозоре. Није онда тешко наслутити како је све то изгледало.

заинтересовати за поједина од ових подручја, укључити у систем масовног културног рада на образовању јавно одраслих тако и омладине. Треба подвући да ће успех ових клубова углавном зависити од материјалних могућности.

„МЕСЕЦ ДАНА КЊИГЕ“

На састанку је констатовано да библиотеке и књижнице слабо раде. У Раћевићима, Врби, Лешку,

Оркестар ученика омогодишње школе из Краљева

Но поред тешкоћа, које свакако и деморалишу, и сукоба са средњом у којој живи, а која нема довољно разумевања КПЗ успевају да и даље раде и проширују своју делатност, очекујући да их у отклањању тешкоћа помогне КПЗ Среза.

Још један проблем је подвучен на састанку, а то је питање стручних кадрова за руковођење појединим секцијама (нарочито за драмску и музичку).

Ушће на пример нема наставника физкултуре иако постоје сви услови за рад, а друштво „Партизан“ има и све потребне резиме. КПЗ Среза сматра да ће ово питање кадра углавном решити путем организовања семинара за талентованије полазнике, и да ће имати једног редитеља који би обилазио драмске секције, давао сугестије, упутства итд.

КЛУБОВИ ЉУБИТЕЉА ФИЛМА, МУЗИКЕ И ПОЗОРИШТА

У циљу проширивања аматерске делатности и развијања неких савремених облика те делатности, пришло се стварању нових организација. Обзиром да постоји интересовање за разне гране уметности, при КПЗ општина отворене су клубови љубитеља филма, музике, позоришта, ликовне уметности, спорта, науке и технике и др. Ови клубови ће пријатељима разних грана уметности омогућити да се упознају и прошире своја знања. То истовремено значи да ће се нови круг људи

Биљезцу и Чукојевцу библиотеке опште не раде. Било је негде и објективних разлога, а негде је крива организација. У оквиру „Месец дана књиге“, од 1 до 31 октобра, прилике се спровођењу и оживљавању књижница и библиотека. У овом периоду је предвиђено и одржавање једне књижне вечери у којој ће учествовати наши познати књижевници, а ради се и на организовању изложбе књига.

Културно просветна заједница Среза, која сада располаже са преко 300 позоришних дела и даље ће се бринути да обогати ову библиотеку којом ће се користити све КПЗ општине. Овим би се, доклеке, решило и питање репертоарске политике, јер би библиотека набављала дела која би одговарала нивоу извођача и гледаоца.

На крају састанка је закључено да се од 10 до 15 новембра одрже скупштине КПЗ општина, КПД и бачких друштвина и изабере делегати за скупштину КПЗ Среза која ће се одржати 27 новембра. Д. ЕРИЋ

ДОГАЂА СЕ

НЕМА ПУТА ЗБОГ МИХАИЛА

Рудница, октобра

У Сувој Руди, недалеко од Тивоца, утајене су резерве гвоздене руде магнетита од 300.000 тона. Но те резерве нису довољне да би се за експлоатацију ове руде уложила већа средства. Ради тога предузимају се шири истражни радови. Да би се убрзали истражни радови Народни одбор општине из Рашке из свог Фонда за путеве обезбедио је 2.000.000 динара за градњу приступног пута у дужини од 4,5 км. Ова средства нису била довољна. Грађани из села око Руднице притекли су у помоћ. За задња два месеца дато је 5.000 добровољних радних дана у вредности око 2.500.000 динара. То је омогућило да се потпуно доврше земљани радови.

Ипак, пут још не може да се користи због несхватљивог и неразумевања Михаила Трикоша, земљорадника из села Лисине. Сви сељаци овог села, кроз чија имања пролази пут, уступили су Народном одбору земљиште бесплатно. Они су правилно разумели важност овог пута за потребе истражних радова као и његову корист за цело село. Насупрот њима Михаило Трикош није хтео да уступи земљиште, шта више он земљиште није хтео уступити уз накнаду према тржишним ценама. Сматрајући да може да узени Народни одбор општине он је тражио петоструко већу надокнаду. Народни одбор општине био је принуђен да покрене поступак о експропријацији и док се он не оконча пут не може да се користи. Важно је напоменути да Михаило Трикош има око 14 хекта-

Заједничкој седници оба већа општине Витановац присуствовао народни посланик Коча Јончић

Прошле недеље у малој сали задружног дома у Витановцу, одржана је заједничка седница општинског већа и већа произвођача општине Витановац, којој су, поред одборника и управника земљорадничких задруга из Витановца, Витковца, Раднице, Стубла, Печенога, Чукојевца и Годачице присуствовали Коча Јончић народни посланик, Живојин Шумарац начелник секретаријата за пољопривреду и шумарство Краљевачког Среза, као и Радослав Радосевић потпретседник пољопривредног савеза земљорадничких задруга Среза Краљева.

На дневном реду ове седнице где је било двадесетдве различите тачке, најактуелније питање било је економско-финансиска анализа рада земљорадничких задруга и пољопривредних добара са подручја општине Витановац.

У идућем броју донећемо опширнији извештај о овом заседању. Д. О.

Семинар посвећен дечјем васпитању

Сређи савет пионира из Краљева, уз помоћ Среског друштва пријатеља деце и ССРН-а, организовао је

пре неколико дана дводневни семинар, на коме су обрађене теме: Место слободних активности и дечјих организација у систему савременог васпитања и образовања; Пионирска организација данас; Физичко васпитање на плану дечјих слободних активности и функције и принципи дечјег колектива с посебним освртом на дечју самоуправу. На семинару су као предавачи учествовали Дивна Марковић секретар Савезне пионирске комисије и сарадник за вода за школство из Београда, Стеван Пројовић професор из Краљева, Југослав Максимовић наставник и Никола Ломић наставник физичког образовања из Краљева.

Одзив на семинару и поред неколико обавештења био је слаб, тако да су присуствовали само претставници из Богutowца, Ушћа и Врњаца.

Поред претставника Пионирског савета, семинару су присуствовали и претставници друштва пријатеља деце, СТВ Партизана и Среског комитета народне омладине.

Теме са овог семинара биће умножене и достављене свим Пионирским саветима у краљевачком срезу.

Земљорадничка задруга у Лађевицима пребацила план уговарања сетве италијанске пшенице путем кооперације

Лађевици

Међу прима земљорадничким задругама у Лађевицима извршила је план акционог програма у сетви и-

талијанске пшенице путем кооперације. Она је закључно са седмим октобром склопила уговоре у кооперацији на 205 ха и на тај начин пребацила предвиђени план. Склапање уговора још је у току и очекује се да ће бити кооперирано још 45 ха. У свим селима на кооперираним површинама ору задружни трактори у две смене.

Хрстивоје Јовандарић из Лађевица, кооперирао је на четири хектара, Сава Срећковић на површини од 2,7 ха. Они су међу првима склопили уговоре са задругом.

Од 12 октобра задруга у Лађевицима почеће уговарање за пролећну сетву хибридног кукуруза. Благовермено склапање уговора, омогућило је и дубоко јесење орање, које ће се обавити чим се заврши са сетвом италијанске пшенице.

И.

ИБАРСКЕ НОВОСТИ

Лист за друштва и политичка питања Краљевачког Среза. Уређује редакциони одбор Главни и одговорни уредник: МЛАДЕН СТОЈАНОВИЋ Технички уредник: ДРАГОЉУБ ОБРАДОВИЋ Уредништво и администрација Краљево, Трг Маршала Тита 14 Годишња претплата 520 динара Полугодишња 260 и тромесечна 130 динара. Жиро рачун код Комуналне банке 107-70-2-78 Телефон 178 Штампач „Слово“ — Краљево Омладинска улица бр. 2

„КОНЗИЛИЈУМ“

(Позајмљена карикатура)

— Драга, добра, бакице, поживи још мало док купимо „Осел“ и „Фијат“.

М. МАРИЋ

Друштвени план Краљева

(Наставак са прве стране)

ским условима, тј. рејонизацији пољопривредне производње.

— Измену структуре ратарске производње и повећању површина под површом и крмним биљем на рачун житарица. У сточарству увођењем племенитих раса нарочито високо — млечних крава затим гајење расних свиња и живине. У воћарству на по већању површина засађених племенитим сортама воћа и јачање производње јагода и малина.

— Јаче развијање социјалистичког сектора на селу, организовањем што тешњег контакта између земљорадничких задруга и пољопривредних произвођача кроз разне видове кооперације. Интезивније коришћење пољопривредних површина земљорадничких задруга, у циљу повећања пољопривредне производње.

Ниво пољопривредне производње у 1961 години изражен у друштвеном бруто продукту износиће 822,385 хиљада динара, што представља повећање за 73 отсто у односу на 1956 годину. Од инвестиционих улагања у пољопривреду на подручју општине, за остварење предвиђеног обима производње утрошиће се 355,764 хиљаде динара. Из ових улагања по дићи ће се објекти за прераду, магацински простор и пољопривредне грађевине. Само за мелиорацију да-

ће се 84,500.000 динара, док ће се на опрему утрошити 49,943.000, за стоку 29,456.000 и на засаде 57 милиона седамстотине хиљада динара.

Значајну улогу у развоју и унапређењу пољопривредне производње као и обезбеђењу потребама поврћем, имаће пољопривредна станица у Рибници, која ће се материјално и организационо оспособити за постизање високе продуктивности. У оквиру побољшања пољопривредне производње, предвиђа се проширење површина у Сијаћем пољу за повртарску производњу. Елаборати за хидромелиорациони систем наводњавања овог поља већ су израђени.

Задруге ће у извршењу постављених задатака одиграти видну улогу. Оне ће свој рад усмерити на јачању производње и развијању различитих форми кооперације са индивидуалним произвођачима. Предвиђа се да задруге, поред производње прошире и своју делатност у откуп пољопривредних производа. За извршење овог деликатног задатка, беће потребно да се организационо и кадровски ојачају.

За развој занатства, предвиђају се инвестициона улагања у износу од 157,450.000 динара, која ће се утрошити за изградњу потребних пословних просторија и набавку опреме. И.

ОРГАНИЗОВАНА ДРУШТВЕНА ИСХРАНА РАДНИКА У МАГНОХРОМУ

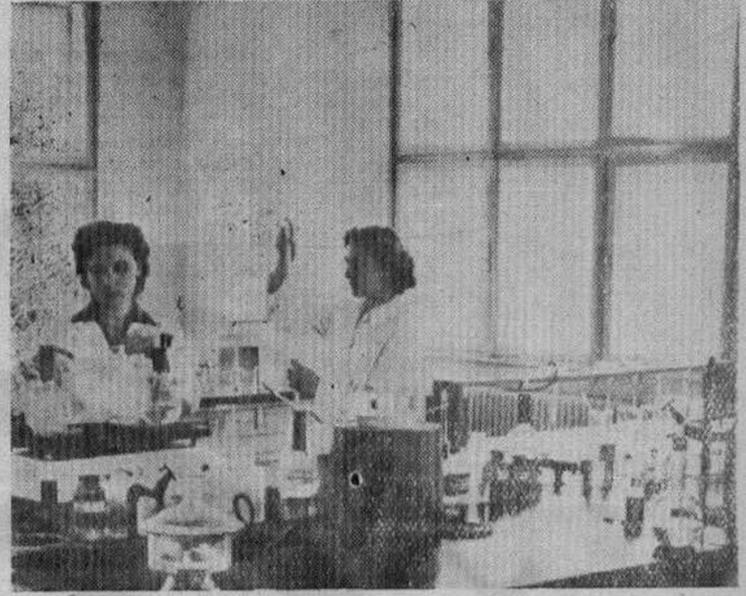
Брига о људима, а у првом реду исхрана радника у предузећу Магнохром, није била само на дневном реду партијске и синдикалне организације. О овим проблемима бавили су се руководство предузећа, исто колико и Раднички савет. Последњих месеци, скоро није било седнице а да се није расправљало о исхрани радника.

Питање исхране било је предмет бриге и здравствене службе предузећа. Велики проценат потхрањених људи, констатован је и од стране једне специјалне комисије средњег завода за социјално осигурање. Нарочито је била запажена слаба исхрана путујућих радника.

Приличан проценат људи, нарочито путујућих слабо се хране. Некавалитено јело које су радници доносили, није могло да задовољава потребе. Отуда имамо знатан број радника који болују од разних желуцачних и цревних поремећаја, каже фабрички лекар Методије Милов.

Схватајући важност овог питања, управни одбор предузећа и Раднички савет, практично су решили ово питање. Са улогом од 7 милиона динара за уређење локала и набавку инвентара, менаџа је уређена. Недавно то, она је почела са радом.

Светла сала са завесама, какве не

Из предузећа Магнохром

мају ни многи хотели, укусно постављени столови, прибор за јело, још и папирне салвете. Добро опремење на кухињи и са великом електричним бојлером, све то одговара савременим захтевима.

Када је менаџа отворена, тога дана било је само 70 абонената. Већ другог дана сала је била мала, да би примила све претплатнике одједном. Јавило се још стотину нових. И још ће се пријављивати.

Борисав Мијатовић машински бравар, који је како сам каже, до недавно доносио храну од куће, веома је задовољан са оваквим решењем исхране.

— Овако је и боље и практичније. Раније сам доносио храну од куће у неком лончету. А доносило се како се шта имало. Најчешће била је то сува храна. Нисмо рачунали на то, да ли ћемо моћи да издржимо на оскудној храни, каже Мијатовић.

Сервирке у чистим и белним мантилима брзо разносе тек скувана јела. Супа, пржено месо, кромпир пире и салата, хлеб се овде не мери — то је пуни оброк који је довољан, да радници могу издржати напоре.

— Етадни Хеладиновић радник:

— Много се говорило о исхрани. Почев од синдикалне подружнице. Најзад је и то остварено. Неочекивано смо задовољни са квалитетном храном. Стари начин исхране, није нам одговарао. Храна је била прилично оскудна и најчешће бајата.

Оно што би доносили од куће, често би се укарало, каже Хеладиновић. Десанка Милосављевић била је у „другој“ смени на ручну.

— Ноћу сам спремила кувану храну, да би је доносила на рад, каже Десанка. Често и претходног дана, пошто бих се враћала са посла, спремила сам храну. Није онда тешко замислити какав је могао бити квалитет такве хране. Зато се нисам много предомисљавала када сам се претплатила на храну, вели она.

— Посматрала сам раднике — нарочито оне путујуће са села, како се оскудно хране. Није можда све у масноћи, колико у начину припремања хране, а то је све недовољно, каже Десанка.

И многи други, сви ће рећи да је овакав начин исхране много бољи. Прилив претплатника то потврђује.

Радницима се даје довољно времена за ручак а ипак се журе, јер треба и следеће „смене“ да ручају. Управа предузећа се већ суочила са новом тешкоћом. Нешто ће се без сумње предузети, јер и ручавање треба обављати без журбе.

— Капацитет сале је недовољан. Својим приливом радника прилично нас је изненадио, каже помоћник директора Несторовић. Нешто се мора предузети.

Интересовао нас је начин полагања менаџа.

— Друштвена исхрана радника је заснована на принципу самосталног пословања. Предузеће сноси прошку, а радници трошкове над приходима по прилици из својих средстава, док ће радници плаћати стварне трошкове хране, каже Несторовић. И.

СЕМИНАР ЗА РЕФЕРЕНТЕ ПЕНЗИЈА

У току прошле недеље у Краљеву је одржан тродневни семинар за референте пензија из Срећих завода за социјално осигурање. Семинаром су руководили стручни референти за пензије из Републичког завода за социјално осигурање НРС, за коме је било преко 20 референата из Титовог Ужича, Чачка, Крушевца, Новог Пазара и Краљева, као и са Комета. Циљ семинара је био да се референти упознају са низом законских прописа ради примене ових у конкретним случајевима.

З. П.

КОРИСТ МИШЉЕЊА

УРЕЂЕЊЕ МАЛЕ ПИЈАЦЕ У ЦЕНТРУ ГРАДА

Пре кратког времена у Ибарским новостима штампана је примедба једног читаоца о потреби хитног уређења мале пијаци на тргу Маршала Тита. Стање је било такво да је захтевало хитне мере санирања. Мере су предузете, мала пијаца данас да леко боље изгледа него раније. Међутим не би требало да се изоставе неке ствари које су неопходне и без којих би цео посао остао недовршен.

Пијаца треба да се осветли са једном или две светилке које би гореле преко целе ноћи ради лакше контроле органа који су зато надлежни. Такође је на овој пијаци потребан клозет, јер га сада нема, осећа се потреба за њим. Задња пијачна капција је стално замључана, нарочито летком и недљом када је пијаца пресуна, тако да ово питање постаје више него важно, јер ако не оставити своју радњу упућу муштерија или своју робу на тезги да би обичао цео блок зграда и дошао до клозета.

који се налази позади пијаци. Пијачна управа неће да откључа задњу каптију да би се краћим путем дошло до клозета, само зато да кроз њу не би ушао неко по није платио пијачну таксу. Ако је то разлог, нека се одреди један службеник за наплату таксе и на тим вратима. Јер ако се ово питање не реши, будимо сигурни да ће се и даље дешавати случајеви какви су се видели прошлог петка; да се неке жене у вршењу своје природне

На пијаци

потребе „сналазе“, како су веште, и то на самој пијаци, на очиглед толиког света. Зато се треба потрудити да и њих и нас поштедиме овакве неадекватности и примитивизма коме нема места у центру града.

Још за једну ствар треба наћи боље решење. Пре десетак дана орган инспекције забранио је да се у

месарници налази ма које лице које помаже месару, ако исто није у радном односу. На тај начин су неки чланови породице, који су повремено помагали својим мужевима или рођацима — месарима, морали да прекину са овим послом у времену када је број муштерија велики. Шта се са овим догодило? Уштеда није била у питању јер за ту помоћ ова лица нису примала никакву накнаду. Успевали су само да убрзају посао, јер док би месар секао, млеко и месо, његов помоћник би завијао и наплаћивао и на тај начин муштерије су биле брже услужене. Промет је далеко био већи, а муштерије је мање чекало у редовима и стизале пре кући да припреме ручак. Овај моји је манипулисао месом није имао новац у руке који је пун разних баквица, те је тако и овај хигијенички захтев био задовољен. А у случају потребе да се један од њих издаји, продавница се није морала затварати ни муштерије терати напоље, често и на кишу, већ је остајао помоћник који је пазио на продавницу и излазио купцима у сусрет. Садашње стање са једним човеком у продавници меса, штети најпре муштеријама јер им одузима драгоцено време и шогоршава хигијенске услове. Штете ће имати и предузеће јер ће промет опасти пошто ће многи радије да вуку живину на пијаци, него да губе време чекајући у реду пред продавницом.

Очекујемо да ће се и ово моћи уредити како би резултат труда, који су надлежни уложили на уређење мале пијаци, био потпуни.

Инж. Рад. Манојловић

Фоторепортер је забележио

ПРАКТИЧНИ РАД

Реформа школства тесно је повезана са практичним радом ученика било у школским радионицама, вртovima или парковима.

У осмогодишњој школи Витковац, која је једина огледна школа у срезу, ђаци се упознају и са разним пољопривредним гранама. Школа има огледни воћњак, огледне ратарске парцеле, шумски расадник и живинарник. Практичним радом у воћњаку на површини од 1,5 ха ученици се упознају не само са најбољим врстама воћа, него и са негом и заштитом од биљних болести и штеточина.

На слици: Ученици на практичном раду у огледном воћњаку.

СА УСПЕХОМ РАДИ ПУНКТ ЗА МЕРИНИЗАЦИЈУ У РУДНОМ

ДОСАДА ВЕШТАЧКИ ОСМЕЂЕНО 730 ОВАЦА

На задружкој фарми у Рудном, општина Ушће, формиран је пункт за меринизацију оваца. Од првог септембра, када је образован пункт, меринизирано је 70 оваца. До 15 октобра биће завршено вештачко осемењавање и осталих стотину оваца. Намредни сточар Миодраг Матовић из села Засада, предао је на меринизацију 31 оваца а Александар Вукосављевић 28.

У току меринизације, овце су боље хранене, под сталном контролом ветеринара, који је обавио и целепљење противу паразитарних обољења. Руководилац пунктa Аца Цветковић нарочито се истакао у сарадњи са ветеринарском службом. Он је схватио значај неге оваца у току осемењавања, па се посебно бриге о извршавању упутства ветеринарског техничара Вукмана Драшковића, који се истакао у организацији и ветеринарским интервенцијама на пункт.

Трошкови меринизације и издржавања оваца износе 375 динара по грлу. Од тога власници плаћају 200 динара док остале издатке сноси за друга. Сточари припадајући износу трошкова могу плаћати и у природи.

ПРОЛЕЋЕ У ОКТОБРУ

Последњих дана улице и паркови у Краљеву пуни шетача

Последњих дана улице и паркови у Краљеву пуни шетача.

Прва пролећна време у октобру влада већ више од недељу дана. За јесење дане то је реткост, али лепо време неће дуго трајати и колико

за три—четири дана почеће јесење кише. Занимљиво је истаћи, да је у току прошле недеље, у петак после подне ојо 17 часова разазстро се полукруг дугиних боја од Ибарског моста до Западне Мораве, а са њим други, па и трећи. Многи грађани су стајали по улицама и дивали се заиста лепом природном приказу, која је у одобрну реткост. Последњих дана било је и обилних киша, које су добро натопиле земљу. Талога је у Краљеву, према извештају синоптичара било око 25 милиметара, тако да је створен добар слој влажне земље, која је сад одлична за јесењу сетву. Последњих дана жива је у барометрима показивала чак и 23 степена изнад нуле, што је равни мајским данима. Лепо и топло време омотућило је извођење грађевинских радова и живу комуналну делатност у Краљеву.

З. П.

КУЛТУРНИ ЖИВОТ

ОПШТЕДРУШТВЕНА КОРИСТ И КОРИСТ ПОЈЕДИНАЦА

Пишу нам...

Књижевно вече у недељу у сали Електрокомбината

У оквиру акције „Месец дана књиже“ у недељу вече у 18,30 часова у сали Електрокомбината, Савез књижевника Југославије у заједници са Савезом библиотека и организације за ширење књиге из Београда и Краљева, организује књижевно вече, где ће са својим радовима учествовати познати књижевници из Србије, Хрватске, Словеније, Босне и Херцеговине, Македоније и Црне Горе.

Ученици краљевачких школа на екскурзији по северном приморју

У среду поподне специјалним возом „Путника“ отпутовало је на вишедневну екскурзију преко осамсто типа ученика и ученица свих краљевачких школа. На овој екскурзији краљевачки ученици коред Београда, Загреба и Љубљане, обићиће Постојнску јаму, Опатију и Ријеку, док ће у Београду ансамбал Веселе вече радио Београда приредити за њих јавну емисију у дворани Коларчевог универзитета.

БЕЛЕШКА

Заседа примитивизма

Ушће, октобра
Октобарско сунце измашило је бо соногу и голотрбу децу испред черге. Тричарају око кола, веру се по оближњем дрвећу и у гомили налећу кад нека кола пројуре друмом. Отац није ту. Отишао је у село. Мајка, на једном пању нељалеко од черге, „има туне руке посла“.

Черга је привукла младу сеоску чобаницу. Циганка је нашла неку лепу реч. И девојка стидљиво пружа руку. Мутно циганско око буљи у длази модре усне нешто шапућу а чобаница црхти јер ће ускоро пред њом бити скинут вео будућности.

— Дете, дете, благо теби, — нараста шапат Циганке у речи, — очеку је те свако добро и срећа...

Циганка говори. Растрже вео тајни и будућност се смешка. Девојка румени. Није ни слутила што је очекује.

— Он те воли, дуго воли. Стално мисли на тебе. Већ је говорио са својим родитељима. И они се слажу.

Девојачко срце црхти. Она се баш плашила родитеља. Једна тешка брига одлази неповратно. У зеницама испри насмешено лице Драгана. Испод ока Циганка посматра чобаницу. А онда „будућност“ добива нов ток...

— И све би било лепо да се једна друга девојка не меша. Насртљица је. Плете мрежу око твог Драгана. Још горе. Sprema му чини... Ухватиће га.

Хладан зној изби на лице чобанице.

— Не влаши се. Донеси ти једно руно вуње па ћемо разбити чини.

И чобаница отрча. Пожурила је кући да донесе руно вуње како би

На данашњи привредни развитак поред осталог карактерише се сталним ичањем материјалне основе радничког самоуправљања и све већим значајем комуналног система руковођење нашом привредом. Кроз самостално одлучивање, о расподели читавог прихода у одговарајуће фондове и личне дохотке, привредне организације проширују своју материјалну основу за даљи развој. Путем расподеле својих прихода, средстава и фондова, проналажење нових извора, комунална заједница усмерава привредни развој своје теорије, као основе за своје даље ичање и развијање.

Пронаћи најбоље и најправилније могућности развоја, пронаћи нове изворе средстава и њихову расподелу, захтева детаљније и шире анализирање нашег привредног развоја. Да би се ово постигло, потребни су поред осталих стручних кадрова и стручни финансијски и економски кадрови. Без добрих кадрова не може се замислити изреда одређених анализа, изналажење нових извора средстава на основу којих, органи одлучивања могу донети одговарајуће смернице.

Један од главних проблема са којима се срећу органи власти, установе, надлежства, задруге, пољопривредна добра и привредне организације, је недостатак довољног броја стручних кадрова, финансијских и економских струка. Овај проблем испољава се у разним облицима и појавама, почев од неблаговремених и непроанализираних извршења задатака, неспремљених анализа и предлога, па до појаве које су супротне при вредним и другим прописима и законима. Ове појаве настале су и настају поред осталог и због недостатка потребног теоретског знања финансијских кадрова у нашим привредним организацијама и органима власти. Многи финансијски кадрови су добри радници, добри практичари и дају задовољавајуће резултате, али и даље им недостаје једно шире теоретско познавање из оних научних дисциплина, које исти треба да користе на свом радном месту.

Да би се по овом могло помоћи како појединцима, тако и оним органима где раде, на иницијативу Удружења књиговоља НРС, основана је дописна Економска средња школа, чији је основни задатак дошколовање кадрова, који немају потпуну средњу школу, и давање теоретског знања неопходно потребним кадровима, који нису могли из одређених разлога да стекну потпуну средњу школу.

Допуска Економска средња школа омогућује припремање ванредних ученика, за полагање испита код Економских средњих школа и станица средње стручне спреме.

Једна од главних карактеристика ове школе је у томе што се уписаним слушаоцима, омогућује да у једној години заврше два разреда Економске средње школе.

Полагање се врши у јануарском, јунском и августовском испитном року. У колико кандидат на једном испитном року покаже слаб успех из појединих предмета, може поново да полаже те предмете у следећим испитним роковима исте године.

Друга карактеристика ове школе је у томе што уписани кандидати неће имати свакодневна обавезна предавања, као што је случај у свим другим редовним и вечерњим школама: Ово је врло корисна новина, јер омогућује сваком кандидату одговарајући одмор после радног времена и самосталног учења предмета према сопствену плану. Овој начин ће имати знатно већи ефекат него обавезно присуствовање свакодневно предавању, на одређеним предмети

ма до двадесет један и двадесет и два часа, увече.

Да би се од стране уписаних кандидата обрађивало градиво и извршило проверавање знања, организује се конултације између наставника и кандидата по појединим предметима, сваких седам и петнаест дана. Саветовања ће се давати без исплате од кандидата.

Даља карактеристика ове школе је у томе што су кандидати који имају већу школску предспрему, (пет и више разреда гимназије или јуниорске) ослобођени полагања из опште образованих предмета и теорије, географије, математике и хемије, за први разред Економске средње школе, а они кандидати, који су завршили прговачку школу и школу Београдске трговачке омладине, могу са минималним допусним испитима, уписати се и полагати испите из друге односно треће године Економске средње школе. Поред овога сви кандидати су ослобођени од стенографије, предвојничке обуке, ако су регуларно војну обавезу и физкултуре, ако су стари преко 20 година.

Поред овога даља карактеристика ове школе је у томе што слушаоци добијају по извршеној претплати програм и потребни материјал, скрипте за предмете које ће полагати тако да неће имати никакве препреке при прелазу одређених предмета. Претплата за један разред 24.000 динара и плаћа се у месечним ратама по 2.000 динара.

Овим дописна Економска средња школа, омогућује финансијским кадровима, који имају предспрему да могу стећи средње стручно образовање, уз залагање и систематски рад за одређени период, што значи да ова школа није никакво средство да се званнично добије средња стручна спрема, без одговарајућег знања.

Финансијски службеници који немају потпуну средњу школу, треба да искористе ову школу и на сваки начин да се упишу у ишту, јер је за њих основана и омогућује им стицање знања за признање средње стручне спреме.

Народни одбора општина, срезова, надлежства, установе, земљорадничке задруге, пољопривредна добра, привредне организације, требало би сваки да новчаном помоћу своје кадрове и омогуће им стицање стручног знања, јер ће се кроз ову школу стећи опште друштвена корист, корист комунa и корист појединца.

Миле Рудњанин

ТЕШКОЋЕ ПУТУЈУЋИХ РАДНИКА ДРУГЕ И ТРЕЋЕ СМЕНЕ

Знатан број путујућих радника, за одлазак и повратак на рад у Краљеву, користи се пристаништем у Јакшићеву. Међутим, према повоном реду возове, путнички возови не стају на овом пристаништу. Истина, радници у првој смени користе се локалним возовима док су радници друге и треће смене изложени пешачењу по пет и више километара, јер морају да се користе станицама у Витановцу или Витковцу.

Колико се то пешачење штетно одражава на радни учинак путујућих радника, непотребно је подвлачити. Сматрам да би надлежни из привредних организација у Краљеву и Железничког чвора, могли решити ово питање.

Д. Колаковић

УРЕЂЕЊЕ АУТОБУСКЕ СТАНИЦЕ У ВРЊАЧКОЈ БАЊИ

Врњачка Бања је и ове сезоне ошворила врата бројним посетиоцима. Гости су задовољни, мада има и добронамерних примедби и корисних предлога. Један од тих односи се на уређење аутобуске станице.

Као што је познато, станица је удаљена од центра неколико стотина метара. То је нужно. Међуштим, сама станица није уређена, јер у првом реду, путници немају где да се склопе од невремена, па на од сунца.

У великим градовима постоје већ ома успела решења аутобуских станица, па би надлежни у Врњачкој Бањи и о овој досада споредној „вештини“ могли да посвете пажњу. Подизање и једне Продавнице свежежавајућих воћа, знатно би се појлак једна остварна Пазница. У оквиру „Путничког“ Продавнице каравана могла би се на станици увести и Продаја цигарета, разгледница и сличних Поштра. И јавни клозет у непосредној близини станице био би неопходна Поштра Путника док чекају на Полазак аутобуса.

ОПАДНЕ ВОДЕ ИЗ МАГНОХРОМА ТРУЈУ РИБЕ У МОРАВИ

Становници настањени око Магнохрома не могу користити воду Мораве за прање, појење стоке, а лећи и за купање, јер је изнадно од фабрике загађена отпадним водама, које садрже веће количине тора. Поред тога, ове отпадне воде трују и рибе, чиме се још више повећава штета.

Ранијих година ове оје паљено у металним капама, међутим, сада се све то испушта у Мораву, чиме се причињава штета, и онемогућава ко рипићење речне воде. Назалим да би надлежни могли предузети нешто и у циљу заштите рибе.

Б. С. — Краљево

ПОВОДОМ ИЗЛОЖБЕ САВРЕМЕНЕ ЈУГОСЛОВЕНСКЕ ГРАФИКЕ

Посетиоци...

...неко прелети очима, брзо пређе салом и брже изиђе, без речи или бацајући речи омазоважења; понеко са примиче и одмиче, јер неће, просто неће, да да изглед ланка, т друти желе ту „на лицу места“ да некоме саопште своје утиске

Ево разговора пред сликом „Љубавни пар“.

— То нека љубав! Нешто нашара на, па, хаја, снаји се...

— Загледајте се... Ово претставља њега, а ово њу. Од њега и ње у љубавном заносу остаје само по један део, а остало се губи. Отуда је љубав једна душа два тела. Овде је то приказано на други начин: тела су претстављена као једно једино. Углавном тако. Зар није јасан смисао?

— Ви можда ту налазите такав смисао, а ја га не налазим баш ништа.

— На видиш... Ово цвеће, као и плава и зелена боја, симболишу љубавне сласти. Међутим, жута боја симболише ипак и у тим блаженим моментима трачак безнађа, зависти и неке личне тежобе.

— Ови нам напричасте ништа што нема везе са сликом!

— Ја вам износим само своје утиске.

Дијалог не доводи до заједничког суда јер свако остаје при свом мишљењу.

...улазе, гледају, излазе.

— Где ове шкработине! И то му је веле, пас и риба! Па изнад тога изврнут натпис! Уосталом, можеш ову слику окренути како било — ништа се неће изменити.

Један се шритом смеје и прича како је нека усанова купила слику „Слух школе“, па је наопако окачили о зид, јер се није приметно потпис уметника. Тек кад је то неко приметно, слика је стављена како треба. Потом је кружила шала да је слика једнако „дразумљива“ без обзира у ком је положају. Дакле, може се окренути како год хоћеш.

М. Ђокић

разбила „чини“ које нека друга девојка у селу спрема њеном младичу Циганка се задовољно смешка.

Черга крај друма. Крај друма заседа примитивизма и сујеверја. Стара Циганка обавља свој уносни „по

М. Михајловић: ГЛАВА ДЕЧАКА

сао“. Вара лаковерне. Чобаница је донела руно. Можда је омрзла и неку своју другарицу на коју сумња да спрема „чини“. А ми посматрамо и трпимо ове заседе сујеверја и примитивизма.

Н. С.

ШИРОКА ДЕЛАТНОСТ ДОМА ЈНА У КУЛТУРНО ЗАБАВНОМ ЖИВОТУ

Дом Армије из Краљева у овој години имао је велики успех у организацији културно-просветног и забавног живота града. Поред Културно просветне заједнице општине, дом ЈНА схватио је потребе грађана у културно забавном животу и свој рад проширио је и прилагодни тим жељама, тако да је у овогодшњој летњој сезони програм дома ЈНА био богат и разноврстан о чему се могу чути доста похвалних речи.

У организацији дома ЈНА гостовали су познати уметници из читаве земље. Посета је била увек велика, јер су и сами програми извођења били на уметничкој висини.

Поред ансамбла народних игара и песама радио станица Београда, Сарајева, Скопља и Новог Сада, Дом ЈНА организовао је концерте филхармоније и забавног оркестра Дома ЈНА из Београда, фолклорног ансамбла „Танец“ из Скопља и камерног

војне музике из Крагујевца. Такође, концерт забавне и цез музике у извођењу забавног оркестра Дома ЈНА из Краљева и студентског цез оркестра са солистима Љубивојем Видо сављевићем, Јожем Подравцем и Владимиром Шчедровим постигао је изванредан успех код краљевачке публике.

Гостовања чланова народних позоришта из Титограда са „Николетином Бурсаћем“ од Бранка Попића које је први пут изведено у Краљеву Нишког позоришта са „Кулом вавилонском“ и Тотото Ужичког позоришта са „Златним пијеком“, оцењено је такође као успешно од стране краљевачке публике.

Дом Армије из Краљева труди се да својим сталним члановима пружи разноврстан забаву у самом Дому у поподневним слободним часовима преко шах и билијар сале, богате библиотеке, док сваке суботе органи

зује забавне вечери у великој сали Дома.

Организовано је и неколико изложби уметничких радова, слика и цртежа, војника и лптомаца-аматера, као и страних и краљевачких уметника које је посетило више хиљада лица.

Сваке недеље програм Дома ЈНА испуњен је разним предавањима из области политичког и економског живота земље, као и о међународним односима у свету.

У јесењој, а касније у зимској сезони рад Дома ЈНА наставиће се истим темпом као и у летњој сезони. — наговештавају одговорни при Дому армије у Краљеву.

У програму за овај месец већ су предвиђена гостовања позоришних уметника из Београда и неких других градова.

Књижевни прилог

МЕЂА

Биле су нам туђе једна уз другу — лице у лице. И ја и Мирко од првих корака заједно. И кроз игру, и песму, код стоке и у школи. Скоро ни трену један без другог. Чак нас ни ноћ није раздвојила: везала нас је заједничким љубима у којима су биле неопиране игре, недопеване песме и продужени доживљаји дана.

И тако је наша љубав, никла с пролећем жакота, знала само за сунчане дане. Чак је, изгледа, била заснована на нечем духовно — сродном што је чинило отпорном према алчим људима наших кућа.

Она се одражавала, чак и јачала, и поред тога што наше породице ни су знале, откад памтим, ни за труп ку међусобне љубави. Њихови односи, њ преплетани међама, испашама, потрама и близином која их је увек раздвајала, били су као залета пушка. Никад се није могло знати шта ће се из тога излети. Кућа спрам куће као заседа спрам заседе. И мржња је мржњу рађала и хранила — нарочито пролећем и летом, када се распале страсти, да би нешто ослабила у јесен, кад се летина скине, а при тајила зими под снегом. Али, с првом пролећном травом, мржња је из нова ницала. И тако из године у годину.

И нас двојица били смо често при морани да прикријемо своје другарство, које је било три у оку наших кућа. Оно је за њих било нека врста издајства. И зато су нам често пребацивали, понижавали нас, чак и тукли.

Једном ми овце упадоше у жито Миркова оца. Старац истрча, загуши се псовкама, навали камењем, претуче ми две овце, а ја једва успе да му умакнем. О томе ништа нисам рекао својима, бојећи се да не плаће нова свађа. Тако се каткад и с Мирком дешавало.

А тек како је проклета Главница — посна и каменита, мутила суседске односе! Јер се по њој међа шетала скоро сваки дан: заноћи једна а остане друга. И с тим шетњањем још се више мрсиле и заплетале везе из међу мојих и Миркових. И кућа је кућу гледала попречно, намрчано, он штећи језиком совске и руком која је претила батниом, а каткад је и спуштала по леђима и раменима.

Најзад, Главницу окити група људи — рођака нам и суседа. Ради збога и договора, ради измирења и устајења међе.

И тада ће угледати сусед, висок и рдечит, отпочети свечано и строго о тој „тричајој тврдој земљи“ која је посејала мржњу и устремила две куће једну на другу, као два закрљена псаца. Али га у речи пресече Симо, Мирков отац, који поскочи, закорачи по Главници, ударајући кивно штапом о камен и урлајући: „Ја знам међу... ја своје не дам... ја никога не питам!“

Узалуд се сусед упињао да унесе смирење. Наједном, сви се нађоше на ногама, смрчани и пометени, али пркосни и готови на зло. Чак се и ја с Мирком подигох, као да нас не на невидљива рука скопа за јаку.

Утом се издвоји мој отац, па викну: „Лажеш, Симо, лажеш!“ И он

стаде, некако младалачки, да скакуће по кршу и означава другу међу.

Убрзо се старци нађоше на дома ку руку. Стадоше се чупати и кидати у бесу. Симо истрже штап моме оцу, удари га по глави, те он паде као кап.

Тада зајаука и грону једна каменица, друга, трећа, четврта. Киша град.

И мене занесе и увуче туча, и био сам само њена убојна рука.

Једном приметити: Мирков брат до трча до мог оца, замахну ногом из све снаге, удари га у леђа, и он се снизи на земљу. И тада до мене допрше клетвеничке очеве речи: „Сино — ли, ку — ка — ви — це, где сте да нас!“

У тај час загусти... камењард експлодира... Главница утону у урнебес.

И мене занесе незнана снага. Саме су ми каменице улетеле у шаке, а руке радице полут аутомата.

Једном ми Мирко искрсну пред очи, као при созу муње. Гађа и он,

М. Михаиловић: РИБАР гађа. Затрен га зајалих, али зајалих и самога себе. А потом ме нешто увуче у таму туче, и ту изгубих и себе и њега.

Гађао сам насумице и махнито све док ми се не истаче на око Мирков брат, који ми је онаки крајнички ударио оца. Узех га на нишан смишљено и хладно и одапех камен. Мислим; сад ће га право у главу. Али некако он промаче, а Мирко истрча пред камен који га намах састави са земљом.

Потом моја породица умаче иза Главнице, а друга оста сјањена и ускукала над мртвим Мирком.

Затим је дошао суд, осуда, тамница, па слобода. Али, ја сам остао, и после свега тога, у сопственој тамници, тамници своје свести, која ће ме ослободити тек онда кад одем тамо где сам Мирка послао. Хоћеваљда, тада...
Р. З.

СТУДЕНТСКА ЈЕСЕН У »АМБАСАДИ«

Почетком ове јесени Београд је добио седам хиљада нових студената, а преко сто „бруцоша“ који сада носе црвене индексе, седело је прошле године у клупама краљевачке гимназије.

Последњи дани септембра и почетак октобра наговештавају јесен са гомилама опалог лишћа које покривају булеваре галемегданске стазе на којима је увек пуно шетача. Овај период могао би се назвати још и „месецом упознавања“, где дојучерашњи матуранти упознају нов град, факултете, нове газдарице (које им ва стан узимају неколико хиљада динара месечно), излоге са разноврсном робом, репертоаре позоришта и биоскопа, као и аутобусе и тролбуске линије које ће их одвести у разне делове града. За оне који су калдрму и улице инских кућа заменили булеварима и пространим трговима, није лака ствар, пронаћи забачени шумарски факултет, понеки биоскоп или Студентски град. А права је реткост да нови студенти постоде куда све иду саобраћајне аорте, за њих, новог града. Иначе, јесен на факултету пуна је шала бачених на њихов рачун. „Бруцоши“ се гурају, чекају по редовима, а старији се смеју када новајлија не зна где су сале за предавања, кабинети или измишља имена асистената, доцента, лектора и професора.

— Колега, молим вас, где је друштвени клуб факултета? — пита студент овако лига старијег колегу.

— Свакако да знам. На четвртм спрату.

Млади колега се захваљује и уместо на четвртм спрату, обрео се на тавану факултета, ма да је поред сале Друштвеног клуба прошао већ неколико пута.

Шала је пуно. Често се оне нису ни догодиле, али измишљају се, обрађују и препричавају.

„АМБАСАДА“ ПРЕД МОСКВОМ

Увече када град оживи са морем неонских светилки и разнобојним рекламама, дрвореди пред хотелима „Москвом“ и „Балканом“ примају под своје покровље оголеlih грм-

на, студените свих градова унутрашњости. То је њихово омиљено састаналиште и свака група студената из једног града има одређено место „амбасаду“. Краљевчани већ годинама (15 година) имају своју „амбасаду“, на углу испред „Москве“, и чврсто држе позицију на најпрегледнијем делу Теразија. Овде је увек пуно и бучно. Док се ових дана троши много речи од стране професора на доказивању, како је вечерње састајање студената из унутрашњо-

проводи на састанцима испред „Москве“, назван је „секретаром амбасаде“.

ПОКЛОН ИНЖЕЊЕРА ИЗ ПРАГА

Средином септембра вратило се из иностранства неколико студентских ескурзија. Међу њима је било и краљевчана. Многи су заволели Француску и Париз, али приче о Монмартру и мостовима на Сени, замениле су нове: пуцњаве алжираца на па-

БЕОГРАД

сти на појединим местима право губљење времена, „амбасада“ по традицији по тају слаке вечери све живље. Студенти не мисле увек као професори, а после неколико напорних дана учења пријатно је видети своје другове, мештане, и поразговарати са њима. Новости увек има, а поједине вести из свог града пре се чују овде него што допру до ушију самих краљевчана. Додуше у „амбасади“ не виђају се ила лица, али ипак, онај који обавезно свако вече

ским улицама, место на коме је извршен агентат на Сустела и много полицајаца који шетају сада париским булеварима више него раније.

У Чехословачкој наши младићи су врло брзо стекли многе пријатеље. Студент-последње године архитектуру био је изненађен њиховим гостопримством у свим правовима кроз које је пролазио. Инжењер, пријатељ из Прага, понудио је једном приликом своје госте цигаретама. Младић из Краљева, уместо цигарете, добио је на поклон целу табакеру. Никако одбије није помагало. Није то био неки велики дар, али ипак, остаће као драга успомена...

СТИПЕНДИЈЕ И СКРАЋЕНЕ СТУДИЈЕ

Овог октобра на факултетима се најчешће говори о једној значајној новини. Студије више неће трајати то „маратонски“ јер су многи факултети усвојили препоруку Савезног извршног већа која се односи на скраћене рока студирања. Медицински и стоматолошки уместо 6 трајаће 5 година, технички факултет 4 итд. Скраћен је и програм студирања, тако на Економском факултету уместо ранијих 28 испита, сада има свега 14!

На месту превртања камиона одмах су изашли службеници милиције из Матарушке Бање. Истрага је у току.
Д. Карапантић

Превртање камиона без несрећних последица

У суботу поподне око 16 часова пред улазом у Матарушку Бању, на седмом километру од Краљева дошло је до саобраћајног удеса где се камион Ауто мото друштва из Краљева са регистарским бројем С-25121 са шофером, три радника и товаром од три тоне угља сурвао у поток. До превртања камиона дошло је када је возач поменутих кола великом брзином улетео у кривину, а није приметио да му у сусрет иду друга кола. Да би избегао судар шофер камиона С-25121 нагло је скренуо у десно и том приликом изгубио је равнотежу, тако да је камион по-

чео да се преврће низ падину и тек после неколико десетина метара зауставио се у самом потоку. За време превртања камиона сав товар угља је поспао, док шофер и остала три радника који су се налазили са њим у кабинџи нису добили никаве повреде. Ни сам камион није оштећен, тако да је неколико тренутака касније могао да настави пут — неравно без три тоне угља.

МНОЖЕ СЕ БЕЛА СТАДА

Камион, заклоњен облаком прашице, похрли ка планини. Овде на Глогу сувице греје. Пријатно је и свеже. Горе, мршти се Суво Рудниште а тамни облаци наговештавају кишу.

Управни: Земљорадничке задруге из Руднице, кад се камио изгуби иза прве крижине, поведе нас пут усамљене куће на самој коси. Тамо се налази пункт за вештачко осемењивање оваца.

— Средином августа помислио сам прича наш управник, да од нашег пункта неће бити ништа. Још прошле године на свим састанцима говорили смо о предности ове наше нове мере у сточарству. Знате, укршњем домаће прменке са меричном добија се мелез који даје знатно веће приходе у вунит и месу. Код друге генерације стање је још људикамо боље. Израднали смо и рачуницу. На подручју општине имамо 27.000 оваца. Само у вуну повећали би принос у вредности од 48 милиона. То значи много за нас.

Укупан порез од пољопривреде на подручју општине не прелази 20 милиона и био би за две године плаћен само увећаним приносом вуне.

Управник Радош Виријевић, који је нишао испред нас застаде и погледа нас. Као да је желео да провери да ли смо схватили ове његове речи — И људи су, бар нам се онда та

ко чинили, схватили горисност ове мере. Пријављивали су цела стада. Наша задруга до првог маја већ је била уговорила 700 оваца. И ми смо мало предахнули. Али, у августу на ифосмо на непредвиђени отпор. По селима су неочекивано почеле да круже измишљене приче о штетности акције. Ја сам покушао да проверим шта мисле произвођачи. У селу Карадаку прво сам се обратио овом тетку. Иако је већ био потписао уговор одлучно је одбио да да овце. Није био једини. У Шипачини Мијат Черперковић обећао је да да све овце а сада је нудио само једну, тек да проба.

У Задрузи су се забринули. Дан када овце треба да су на пункту био је близу. Неочекивани отпор и после склопљених уговора довео је у питање извођењт акције. Управник Виријевић и ветеринар Сима Јорданов кренули су од куће до куће. Десет дана нису знали местито за одмор.

— Наша страховања нису била оправдана. Најбољи сточари остали су чврсто уз Задругу. У нашим селима најпознатији је сточар Драгомир Три ош из Лисине. Њега нису поколебале којекакве приче. Цело стадо од тридесет оваца дотерао је први на пункт. Тако је урадио и Витомир Максић из Тиноа, Михаило Пејић, из

Руднице, Мирослав Турчић из Казновића и многи други.

Првог септембра на пункту је било 1.200 оваца.

Нову сеоску задругу, подигнуту испод саме косе, окружили су торови. Ту поћује 1.200 оваца. Сада су признли. Овце су сталним растурени по копаоничким пашњацима.

Срели смо руководиоца пункта ветеринара Сима Јорданова. У пространој светлој соби, сада претвореној у малу лабораторију, он је брижљиво припремао материјал за давањњ рад Помагао му је ветеринарски болничар Радош Глукчевић.

— Чини ми се, рекао нам је ветеринар Јорданов, да смо разбизни не поверење код произвођача. Стално долазе на пункт, обилазе овце и овунове. Доиста, још многи сумњиво врте главом када им покажемо овна који је ове године сам дао 11 кгрвуне. Изгледа им то много. Срећом пашњаке овна је обављено у селу Рватима уз присуство многих људи.

Са косе смо погледали пашњаке. На њима расута бела стада. Овце су на пункту добиле у тежини. Излечене су од болести. То се видно осећа. Кад изађе неко стадо оваца које па се на пункт онда је разлика још уочљивија.

Колико се на копаоничким пашњацима прича о овцама толико и ве-

теринару Симу Јорданову. Нема се љака да не каже неку лепу реч о њему. И то је потпуно заслужно.

За седам дана овце ће бити поново враћене сточарима. А управник Радош Виријевић он и даље ради. Износи нам планове за наредну годину. Пункт на Глогу окупиће само овце за подручја Задруге Рудница. Биће тада 2.000 оваца. На друга два пункта биће још по две хиљаде.

На пашњацима Копаоника и Голи је ускоро ће напасати мерино стада.
Н. С.

ИСПРАВКА

У нашем ли ту број 252 у напису: „Привредне организације занемарују услуге занатских радњи друштва ног сектора“, за рудник Баљевац, између осталог наведено је, да је уступно приватнику радове на спољној каналацији у вредности од 7 милиона динара. Накнадним провера вањем међутим, утврђено је да вредност тих радова не износи 7 милиона већ 1.126.796 динара, што се овим исправља.

Редакција

М. БЕКИЋ

